Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

21. května 2026*

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (EU) 2024/1083 – Článek 3 – Časová působnost – Článek 29 – Přechodná ustanovení – Zveřejnění novinového článku, který přebírá obsah článku vyšlého v jiném členském státě – Údajně nepřesné informace – Žádost o opravu – Článek 11 Listiny základních práv Evropské unie – Článek 2 SEU“

Ve věci C-843/24,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Městský soud v Budapešti, Maďarsko) ze dne 2. prosince 2024, došlým Soudnímu dvoru dne 9. prosince 2024, v řízení

Viktor Orbán

proti

24.hu Szerkesztősége,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení: M. L. Arastey Sahún, předsedkyně senátu, J. Passer, E. Regan (zpravodaj), D. Gratsias a B. Smulders, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za V. Orbána: G. Turi, ügyvéd,

– za maďarskou vládu: D. Csoknyai a Z. Fehér, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: G. Conte, O. Gariazzo a A. Tokár, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: maďarština.

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (Evropský akt o svobodě médií) (Úř. věst. L, 2024/1083), ve spojení s článkem 11 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Viktorem Orbánem a 24.hu Szerkesztősége, internetovým zpravodajským serverem, ohledně žádosti o tiskovou opravu novinového článku zveřejněného v Maďarsku a přebírajícího obsah jiného článku, vyšlého v jiném členském státě, který uvádí údajně chybnou informaci.

Právní rámec

Unijní právo

3 Článek 3 nařízení 2024/1083, nadepsaný „Práva příjemců mediálních služeb“, stanoví:

„Členské státy za účelem svobodného a demokratického diskurzu respektují právo příjemců mediálních služeb na přístup k pluralitnímu, redakčně nezávislému mediálnímu obsahu a zajistí, aby byly v souladu s tímto nařízením zavedeny rámcové podmínky pro ochranu tohoto práva.“

4 Článek 29 uvedeného nařízení, nadepsaný „Vstup v platnost a použitelnost“, stanoví:

„Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení se použije od 8. srpna 2025.

a) Článek 3 se však použije od 8. listopadu 2024;

[…]“

Maďarské právo

5 Ustanovení § 12 sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (zákon č. CIV z roku 2010 o svobodě tisku a základních pravidlech pro mediální obsah) (*Magyar Közlöny* 2010/170) ve znění použitelném na spor v původním řízení v odstavci 1 stanoví:

„V případě tvrzení nebo převzetí nepravdivých informací o určité osobě jakýmkoliv sdělovacím prostředkem nebo v případě, že jsou skutečnosti týkající se jí zkresleny, může tato osoba požadovat zveřejnění opravy uvádějící, která ze zveřejněných tvrzení nejsou pravdivá nebo podložená či jaké skutečnosti byly uvedeny nepřesně a jak měly být uvedeny správně.“

6 Ustanovení § 496 polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (zákon č. CXXX z roku 2016 o občanském soudním řádu) (*Magyar Közlöny* 2016/190) ve znění použitelném na spor v původním řízení v odstavci 1 stanoví:

„Pokud tiskové médium ve stanovené lhůtě nesplní svou povinnost zveřejnit opravu nebo pokud tak neučiní v souladu s žádostí o opravu, může na něj osoba, která o opravu požádala, podat žalobu znějící na zveřejnění opravy. […]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

7 Dne 17. března 2024 zveřejnil 24.hu Szerkesztősége článek „Spar začal z Maďarska stahovat svá aktiva“ (dále jen „článek dotčený ve věci v původním řízení“). Obsahoval mj. prohlášení předsedy generálního ředitele (GŘ) společnosti Spar Austria, rakouské dceřiné společnosti skupiny Spar, uvedené v jednom rakouském časopise, podle kterého maďarský předseda vlády, V. Orbán, požádal tuto skupinu, aby umožnila jemu blízkému rodinnému příslušníkovi investovat do maďarské dceřiné společnosti uvedené skupiny (dále jen „prohlášení dotčené ve věci v původním řízení“).

8 Na základě maďarské právní úpravy požádal V. Orbán dne 3. dubna 2024 24.hu Szerkesztősége, aby obsah článku dotčeného ve věci v původním řízení byl předmětem tiskové opravy. 24.hu Szerkesztősége této žádosti nevyhověl, ale dne 10. dubna 2024 opatřil článek dovětkem nadepsaným „Poslední události – Stížnosti“, v němž je mj. uvedeno, že V. Orbán předložil žádost o opravu, v níž tvrdí, že 24.hu Szerkesztősége zveřejněním prohlášení dotčeného ve věci v původním řízení převzal chybné informace, jelikož toto prohlášení bylo údajně nesprávné.

9 Vzhledem k tomu, že měl V. Orbán za to, že 24.hu Szerkesztősége nesplnil svou povinnost zveřejnit požadovanou opravu, podal žalobu k Fővárosi Törvényszék (Městský soud v Budapešti, Maďarsko), tedy předkládajícímu soudu. Ten uvádí, že řízení před ním muselo být obnoveno, jelikož rozsudek, který vydal dne 17. května 2024, byl z důvodu procesní vady zrušen.

10 Ve svém návrhu V. Orbán, který nezpochybňuje, že prohlášení dotčené ve věci v původním řízení bylo v článku dotčeném tamtéž reprodukováno věrně, navrhuje, aby bylo 24.hu Szerkesztősége v souladu s maďarskou právní úpravou uloženo, aby vydal opravné prohlášení uvádějící, že 24.hu Szerkesztősége zveřejněním toto prohlášení převzal nepravdivou informaci a skutečností je opak, a sice že V. Orbán nepožádal GŘ společnosti Spar Austria ani žádného jiného akcionáře, zástupce nebo zaměstnance skupiny Spar, aby jemu blízkému rodinnému příslušníkovi umožnil investovat do maďarské dceřiné společnosti této skupiny.

11 Na svou obranu 24.hu Szerkesztősége tvrdí, že prohlášení dotčené ve věci v původním řízení není informací o skutkových událostech, ale vyjádřením názoru a hodnotícího soudu jednoho z jeho novinářů, na něž se vztahuje právní ochrana. Kromě toho 24.hu Szerkesztősége tvrdí, že článek dotčený ve věci v původním řízení po svém opatření dovětkem ze dne 10. dubna 2024 uvedeným v bodě 8 tohoto rozsudku zmiňoval žádost V. Orbána o opravu i jím požadované vylíčení skutečností, tak aby si čtenář mohl udělat celkový obrázek.

12 Předkládající soud uvádí, že v maďarském právním řádu je tisková oprava nástrojem občanského práva na ochranu osobnostních práv, který umožňuje účinně napravit veřejně způsobenou újmu na těchto právech. Žádost o opravu může podat v krátké lhůtě každý, o němž byla tvrzena nebo

převzata informace, jejíž pravdivost nebyla prokázána, nebo o němž sdělovací prostředky uvedly určité skutečnosti nepřesně. Pokud dotyčné tiskové médium nesplní svou povinnost opravy, může dotčený uplatnit své právo na opravu prostřednictvím soudního řízení.

13 Uvedený soud upřesňuje, že prvky posouzení, které je třeba zohlednit při použití pravidel týkajících se řízení o tiskových opravách, jsou, pokud jde o důkazní otázky relevantní pro spor v původním řízení, uvedeny ve stanovisku Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko) č. 14 PK, které je použitelné od 1. června 1984. Předkládající soud uvádí, že z tohoto stanoviska vyplývá, že jelikož je přinejmenším velmi obtížné prokázat negativní skutečnosti, je na dotyčném tiskovém médiu, aby prokázalo pravdivost zpochybněného tvrzení obsaženého v dotčeném novinovém článku. Je tomu tak obecně i tehdy, pokud tento článek věrně přebírá tvrzení nebo prohlášení určité osoby nebo když převzal článek od jiného tiskového média. Takové zásady byly převzaty do judikatury, kterou Kúria (Nejvyšší soud) rozvinul v návaznosti na své stanovisko č. 14 PK a která je pro maďarské soudy závazná.

14 V této souvislosti se předkládající soud zabývá tím, zda obecně uložená povinnost prokázat pravdivost toho, co bylo sdělovacím prostředkem uvedeno, v případě převzetí mediálního obsahu zveřejněného na redakční odpovědnost v jiném členském státě nebo pouhého informování o něm, jak ji stanoví vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, je v souladu s unijním právem, především s článkem 3 nařízení 2024/1083, který zejména ukládá členským státům povinnost respektovat právo příjemců mediálních služeb na přístup k pluralitnímu, redakčně nezávislému mediálnímu obsahu, a s článkem 11 Listiny, který zaručuje svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků.

15 Předkládající soud má totiž za to, že řízení o tiskových opravách jsou řízeními, která představují provedení článku 3 nařízení 2024/1083, takže se v souladu s jeho čl. 51 odst. 1 použije i Listina. Na tato řízení, která představují důležitý prvek při zajišťování svobody sdělovacích prostředků, by se měly vztahovat mj. zásady a cíle tohoto nařízení a pluralita sdělovacích prostředků nemůže být těmito řízeními omezována.

16 Předkládající soud však uvádí, že datem zveřejnění článku dotčeného ve věci v původním řízení je 17. březen 2024, zatímco článek 3 uvedeného nařízení byl v souladu s jeho článkem 29 použitelný až od 8. listopadu 2024. Vyvstává tedy otázka, zda by použití tohoto článku v rámci sporu v původním řízení neznamenalo, že by byl použit se zakázanou zpětnou účinností.

17 Kromě toho z článku 2 SEU plyne, že Unie je založena na takových hodnotách, jako je právní stát, jež jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se mimo jiné spravedlností. Z judikatury Soudního dvora plyne, že členský stát nemůže měnit své právní předpisy způsobem vedoucím ke snížení ochrany hodnoty představované právním státem, takže v rámci sporu v původním řízení je nezbytné určit, zda by některý z možných výkladů dotčené vnitrostátní právní úpravy vedl k takovému snížení tím, že by zasahoval do práva občanů na přístup k pluralitní a nezávislé mediální nabídce. Pravomoc Soudního dvora by tak mohla být dána rovněž nezávisle na použitelnosti článku 3 nařízení 2024/1083 a založena přímo na ustanoveních Listiny.

18 Za těchto podmínek se Fővárosi Törvényszék (Městský soud v Budapešti) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být článek 3 nařízení […] 2024/1083 […], použitelný od 8. listopadu 2024, aplikován vnitrostátním soudem po 8. listopadu 2024 […], když novinový článek, který je základem sporu, byl zveřejněn dne 17. března 2024?

2) Je-li odpověď na první otázku kladná, musí být článek 3 [nařízení 2024/1083] ve spojení s právem na svobodu projevu a informací zaručeným článkem 11 Listiny […] vykládán v tom smyslu, že v případě převzetí mediálního obsahu zveřejněného v rámci redakční odpovědnosti v jiném členském státě důkazní břemeno, které je „obecně“ uloženo tiskovému médiu, nesplňuje ve vztahu k informacím obsaženým v převzatém mediálním obsahu požadavky [tohoto] článku 3?

3) Je-li odpověď na druhou předběžnou otázku záporná, může být praxe členského státu, podle níž může tiskové médium prezentovat to, co bylo zveřejněno v jiném členském státě, pouze pokud může prokázat pravdivost převzatého obsahu, a to i když dotčený článek jednoznačně uvádí, že se jedná o převzatý obsah, slučitelná s unijním právem, a zejména s článkem 11 Listiny?“

K předběžným otázkám

K první otázce

19 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 3 nařízení 2024/1083 musí být vykládán v tom smyslu, že se použije na spor týkající se žádosti o tiskovou opravu podle právní úpravy členského státu, pokud jde o novinový článek přebírající údajně nesprávnou informaci publikovanou v jiném členském státě, který byl zveřejněn dříve, než se tento článek 3 stal v souladu s článkem 29 téhož nařízení použitelným.

20 Je třeba připomenout, že nová právní úprava se použije od okamžiku, kdy vstoupil v platnost akt, kterým byla zavedena, a že se sice nepoužije na právní situace vzniklé a na právní postavení s konečnou platností nabytá za platnosti dřívějšího práva, avšak použije se na jejich budoucí účinky, jakož i na nové právní situace. S výhradou zásady zákazu zpětné účinnosti právních aktů je tomu jinak pouze tehdy, když je nové pravidlo doprovázeno zvláštními ustanoveními, která speciálně určují jeho podmínky použití v čase. V tomto ohledu musí být na rozdíl od procesních pravidel, o kterých se má obecně za to, že jsou použitelná ke dni, kdy vstoupí v platnost, hmotněprávní unijní pravidla vykládána za účelem dodržení zásad právní jistoty a legitimního očekávání tak, že se vztahují na situace vzniklé před jejich vstupem v platnost pouze tehdy, pokud z jejich znění, cíle nebo struktury jasně vyplývá, že jim musí být přiznán takový účinek (viz rozsudky ze dne 12. listopadu 1981, Meridionale Industria Salumi a další, 212/80 až 217/80, EU:C:1981:270, body 9 a 10, jakož i ze dne 15. června 2021, Facebook Ireland a další, C-645/19, EU:C:2021:483, bod 100 a citovaná judikatura).

21 Ve světle výše uvedených úvah je třeba v prvé řadě konstatovat, že článek 3 nařízení 2024/1083 v rozsahu, v němž stanoví, že členské státy za účelem svobodného a demokratického diskurzu respektují právo příjemců mediálních služeb na přístup k pluralitnímu, redakčně nezávislému mediálnímu obsahu a zajistí, aby byly v souladu s tímto nařízením zavedeny rámcové podmínky pro ochranu tohoto práva, představuje hmotněprávní pravidlo.

22 A dále článek 29 nařízení 2024/1083 stanoví, že toto nařízení vstoupilo v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*. Vzhledem k tomu, že toto nařízení bylo vyhlášeno dne 17. dubna 2024, vstoupilo v platnost 8. května téhož roku. Tento článek 29 však rovněž určuje podmínky použití uvedeného nařízení v čase. V tomto ohledu stanoví, že se dané nařízení použije od 8. srpna 2025, přičemž ale stanoví odlišný okamžik použitelnosti pro některá jeho ustanovení, mimo jiné článek 3, který se použije od 8. listopadu 2024.

23 Ve druhé řadě, pokud jde o spor v původním řízení, z informací poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že podle maďarské právní úpravy má právo na tiskovou opravu za cíl napravit veřejné zásahy do osobnostních práv a přímo souvisí se zveřejněním informace o dotyčné osobě, která byla tvrzena nebo převzata a jejíž pravdivost není prokázána, nebo skutečností, které byly sdělovacím prostředkem vylíčeny nepřesně.

24 Skutkový stav nastalý ve věci v původním řízení, byl tedy definitivní od 17. března 2024, neboli od okamžiku zveřejnění článku dotčeného ve věci v původním řízení, aniž by takové konstatování mohlo být zpochybněno žalobou ve věci v původním řízení, podanou za účelem uplatnění tohoto práva na tiskovou opravu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. října 2022, Stadt Mainz, C-544/21, EU:C:2022:843, bod 23).

25 Z toho plyne, že jelikož tento skutkový stav byl definitivně dovršen přede dnem, od kterého se stal článek 3 nařízení 2024/1083 použitelným, tento článek se na spor v původním řízení *ratione temporis* nepoužije.

26 Za účelem poskytnutí plně užitečné odpovědi předkládajícímu soudu, který zmiňuje případné použití článku 11 Listiny, je třeba kromě toho připomenout, že podle jejího čl. 51 odst. 1 jsou ustanovení Listiny určena členským státům, výhradně pokud uplatňují unijní právo.

27 Základní práva zaručená v unijním právním řádu se tak uplatní ve všech situacích, které se řídí unijním právem, avšak nikoli mimo ně [viz rozsudky ze dne 26. února 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 19, a ze dne 26. února 2026, Komise v. Maďarsko (Právo poskytovat mediální služby na rádiové frekvenci), C-92/23, EU:C:2026:108, bod 95 a citovaná judikatura].

28 Ostatně je třeba připomenout, že podle judikatury Soudního dvora platí, že pokud právní situace nespadá do působnosti unijního práva, Soudní dvůr nemá pravomoc o ní rozhodnout a případně uplatňovaná ustanovení Listiny sama o sobě nemohou tuto pravomoc založit (viz rozsudky ze dne 26. února 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 22, a ze dne 6. října 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, bod 27 a citovaná judikatura).

29 Jak je přitom uvedeno v bodě 25 rozsudku v projednávané věci, článek 3 nařízení 2024/1083 není na spor v původním řízení *ratione temporis* použitelný.

30 A dále použití článku 11 Listiny na tento spor nemůže být založeno pouze na tom, že předkládající soud poukázal na hodnoty zakotvené v článku 2 SEU. Posledně uvedený článek totiž nemůže zcela zbavit účinnosti omezení stanovená pro působnost jiných ustanovení unijního práva, zejména ustanovení Listiny, která jsou určena členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie, ve smyslu jejího čl. 51 odst. 1 [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. dubna 2026, Komise v. Maďarsko (Unijní hodnoty), C-769/22, EU:C:2026:326, bod 550].

31 Jelikož z předkládacího rozhodnutí nevyplývá jakákoliv souvislost s jinými ustanoveními unijního práva, je za těchto podmínek třeba mít za to, že článek 11 Listiny není na spor v původním řízení použitelný.

32 S ohledem na všechny předchozí úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že článek 3 nařízení 2024/1083 musí být vykládán v tom smyslu, že se nepoužije na spor týkající se žádosti o tiskovou opravu podle právní úpravy členského státu, pokud jde o novinový článek přebírající údajně nesprávnou informaci publikovanou v jiném členském státě, který byl zveřejněn dříve, než se tento článek 3 stal v souladu s článkem 29 téhož nařízení použitelným.

Ke druhé a třetí otázce

33 Vzhledem k odpovědi na první otázku není namístě na druhou a třetí otázku odpovídat.

K nákladům řízení

34 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (Evropský akt o svobodě médií)

musí být vykládán v tom smyslu, že

se nepoužije na spor týkající se žádosti o tiskovou opravu podle právní úpravy členského státu, pokud jde o novinový článek přebírající údajně nesprávnou informaci publikovanou v jiném členském státě, který byl zveřejněn dříve, než se tento článek 3 stal v souladu s článkem 29 téhož nařízení použitelným.

Podpisy